

dosar nr. 2r-944/18

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: V. Cotorobai, I. Țurcan, M. Anton

DECIZIE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Jana Guțu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Vladimir Cazacu împotriva Janei Guțu, intervenient accesoriu Lidia Caftanat, cu privire la exercitarea dreptului de gaj, transmiterea în posesie a bunului ipotecat, evacuarea forțată a Janei Guțu cu toți membrii familiei, încasarea penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Jana Guțu privind prelungirea termenului de procedură și s-a restituit cererea de apel,

c o n s t a t ă :

La 25 ianuarie 2016 Vladimir Cazacu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Janei Guțu, cu privire la transmiterea în posesia sa, cu drept de administrare până la momentul vânzării bunului ipotecat conform contractului de ipotecă nr.44283, încheiat între el și Jana Guțu, înregistrat la OCT Chișinău cu nr. X, și anume a ½ cotă parte a apartamentului X, cu suprafața totală de 49,6 m², cu nr. cadastral X, evacuarea forțată a Janei Guțu cu toți membrii familiei și a bunurilor personale din apartamentul X, cu suprafața totală de 49,6 m², cu nr. cadastral X, fără acordarea altui spațiu locativ, încasarea din contul Janei Guțu a penalității pentru nerestituirea în termen a împrumutului în mărime de 9000 de euro în lei moldovenești la cursul BNM la data executării hotărârii instanței de judecată și taxa de stat în mărime de 8392,5 lei.

Prin încheierea din 24 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost introdusă în proces în calitate de intervenient accesoriu Lidia Caftanat.

Prin hotărârea din 20 iunie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost admisă integral cererea de chemare în judecată, transmis în posesiunea lui Vladimir Cazacu cu dreptul de administrare până la momentul vânzării bunului ipotecat conform contractului de ipotecă nr.44283, din 20 iulie 2011, înregistrat la OCT Chișinău și anume a ½ cotă parte a apartamentului X, cu suprafața totală de 49,6 m², nr. cadastral X. A fost evacuată forțat Jana Guțu cu toți membrii familiei și bunurile personale din

apartamentul X, nr. cadastral X, fără acordarea altui spațiu locativ și încasată de la Jana Guțu în beneficiul lui Vladimir Cazacu suma de 9000 de euro cu titlu de penalitate pentru nerestituirea în termen a împrumutului și taxa de stat în mărime de 8392,50,50 lei.

La 26 august 2016 Jana Guțu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, casarea integrală a hotărârii din 20 iunie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și permiterea achitării taxei de stat până la prima ședință a instanței de apel.

În cadrul ședinței de judecată din 19 octombrie 2016 Jana Guțu a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului, repunerea în termenul de declarare a apelului, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii instanței de fond cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță și examinarea cererii cu privire la suspendarea executării titlului executoriu.

Prin încheierea din 19 octombrie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost admis demersul privind repunerea în termen a apelului și repus în termen apelul depus de Jana Guțu. A fost ridicată de la examinare în ordine de apel cauza și remisă în Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău pentru perfectarea hotărârii motivate. A fost suspendată executarea hotărârii din 20 iunie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău până la examinarea cererii de apel.

Prin decizia din 14 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul declarat de Jana Guțu, casată hotărârea din 20 iunie 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 14 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost corectată eroarea mecanică din dispozitivul deciziei din 14 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău, înlocuindu-se sintagma „Judecătoria mun. Chișinău, sediul Ciocana” cu sintagma „Judecătoria mun. Chișinău, sediul Buiucani”.

La 31 ianuarie 2018 Vladimir Cazacu a depus cerere de majorare a pretențiilor prin care a solicitat încasarea din contul Janei Guțu sumei de 6987,18 euro cu titlu de dobândă de întârziere, calculată pentru perioada 01 mai 2013 – 01 mai 2016.

Prin hotărârea din 26 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost admisă cererea de chemare în judecată, transmis în posesiune lui Vladimir Cazacu, cu drept de administrare până la momentul vânzării bunul ipotecat conform Contractului de ipotecă nr.44283 din 20 iulie 2011, înregistrat la OCT Chișinău, ½ cotă-parte din apartamentul X, cu suprafața totală de 49,6 m², nr. cadastral X, evacuată forțat Jana Guțu cu toți membrii familiei și bunurile personale, fără acordarea altui spațiu locativ, din apartamentul X, nr. cadastral X, încasată de la Jana Guțu, în beneficiul lui Vladimir Cazacu, dobânda de întârziere legală în mărime de 6987,18 euro, clauza penală în mărime de 9000 de euro, iar în total suma de 15987,18 euro, în monedă națională la cursul oficial din ziua executării hotărârii și cheltuielile de judecată privind taxa de stat în sumă de 12750 de lei.

La 25 aprilie 2018 Jana Guțu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii din 26 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Jana Guțu, cu acordarea apelantei termen de 10 zile din momentul

recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și anume achitarea taxei de stat în mărime de 11630 lei.

La 20 octombrie 2018 Jana Guțu a depus cerere prin care a solicitat acordarea unui termen suplimentar până la 20 noiembrie 2018 pentru achitarea taxei de stat.

Prin încheierea din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de prelungire a termenului de procedură înaintată de Jana Guțu, cu restituirea apelantei a cererii de apel cu toate documentele anexate.

La 09 noiembrie 2018 Jana Guțu a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând, admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, soluționând problema în fond prin amânarea plății taxei de stat până la data de 20 noiembrie 2018.

În motivarea recursului recurenta a indicat că consideră încheierea recurată ilegală și pasibilă de a fi casată, deoarece este emisă contrar prevederilor legislației în vigoare și practicii CEDO, iar termenul de 10 zile acordat apelantei pentru achitarea taxei de stat în mărime de 11630 de lei este unul insuficient pentru a găsi o sumă de bani atât de mare, mai ales pentru o persoană pensionară și inaptă de muncă ca ea.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, încheierea recurată a fost pronunțată la 25 octombrie 2018 (f.d.28, Vol.I), expediată părților prin intermediul oficiului postal la 29 octombrie 2018 (f.d.32, Vol.I), dovada de recepționare a acesteia de către părți la materialele cauzei lipsește, iar recursul înaintat de către Jana Guțu a fost depus la 09 noiembrie 2018 (f.d.37-38, Vol.I), menționând că a recepționat încheierea instanței de apel la 06 noiembrie 2018.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Jana Guțu, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Jana Guțu, rezultă că, recurenta nu este de acord cu încheierea din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de prelungire a termenului de procedură, cu restituirea apelantei a cererii de apel cu toate documentele anexate.

Materialele cauzei atestă că Jana Guțu la 25 aprilie 2018 a depus apel împotriva hotărârii din 26 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin care și-a manifestat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și a solicitat scutirea de la plata taxei de stat (f.d.241, Vol.I).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 27 septembrie 2018 a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu a dat curs cererii de apel depuse de Jana Guțu, cu acordarea apelantei termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și anume achitarea taxei de stat în mărime de

11630 lei și a explicat apelantei că, în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel va fi restituită.

La 20 octombrie 2018 Jana Guțu a depus cerere prin care a solicitat acordarea unui termen suplimentar până la 20 noiembrie 2018 pentru achitarea taxei de stat.

Prin încheierea din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de prelungire a termenului de procedură înaintată de Jana Guțu, cu restituirea apelantei a cererii de apel cu toate documentele anexate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar, consideră oportun de a reliefa prevederile art. 115 din Codul de procedură civilă, care statuează expres că la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art. 116.

Instanța de recurs punctează faptul că în dispoziția normei de drept procedural citate, legiuitorul a lăsat instanței de judecată prerogativa de a prelungi termenul de procedură, la cererea participanților la proces, în cazul în care se demonstrează prin probe pertinente cauza imposibilității respectării termenului de procedură stabilit de lege sau de instanța de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel, având la bază prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, întemeiat a dispus, de a nu da curs cererii de apel depuse de Jana Guțu, acordându-i termen pentru înlăturarea neajunsurilor menționate.

Totodată, Colegiul relevă că, termenul de 10 zile din momentul recepționării încheierii acordat de Curtea de Apel Chișinău apelantei pentru înlăturarea neajunsurilor este un termen suficient și rezonabil, și respinge ca nefondat și neîntemeiat argumentul recurenteii precum că termenul de 10 zile acordat de instanța de apel este unul prea mic pentru înlăturarea neajunsurilor, or, la caz, recurenta nu a prezentat careva probe în susținerea poziției sale.

Astfel, afirmațiile apelantei Jana Guțu nu probează în mod cert și cu precădere starea financiară precară a subiectului, or, ultima nu a probat existența imposibilității plății taxei de stat, în sensul temeiniciei scutirii de la plata taxei de stat.

Dat fiind faptul că dreptul de acces la justiție nu este unul absolut și conform art.84 Cod de procedură civilă este condiționat de plata taxei de stat, Colegiul consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii de scutire a apelantei de la plata taxei de stat pentru examinarea cauzei în ordine de apel, cu obligarea acesteia să achite integral suma taxei de stat. Or, plata taxei de stat este prevăzută de lege și urmărește scopul legitim de bună administrare a justiției.

Mai mult ca atât, legiuitorul a dispus posibilitatea scutirii apelantei de la plata taxei de stat, dar în sarcina acesteia a fost pusă prezentarea unui material probatoriu prin care să confirme că este în imposibilitate să o achite, nu are surse de venit, ceea ce la materialele cauzei nu se atestă, cu excepția declarațiilor afirmative precum că este pensionară, grav bolnavă și în imposibilitate să achite taxa de stat.

Astfel, instanța de recurs respinge declarațiile Janei Guțu privind imposibilitatea achitării taxei de stat, ori aceasta și-a angajat un avocat pentru serviciile căruia urmează să achite, iar, dacă aceasta era în imposibilitate să achite taxa de stat pentru cererea de apel, din lipsa surselor financiare, apela la serviciile unui avocat, care prestează asistență juridică garantată de stat.

Cât privește restituirea cererii de apel, Colegiul consideră oportun de a menționa prevederile art. 369 alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1).

În acest sens, instanța de recurs menționează că în temeiul art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 27 septembrie 2018 a respins cererea Janei Guțu privind scutirea de la plata taxei de stat și nu a dat curs cererii de apel, acordându-i apelantei un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat.

Materialele cauzei certifică faptul că Jana Guțu a recepționat încheierea din 27 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău la 11 octombrie 2018 (f.d. 25, Vol.II), iar termenul acordat de instanța de apel pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat a fost de 10 zile, din momentul recepționării încheierii respective, astfel, data limită fiind 21 octombrie 2018.

Drept urmare, Colegiul reține că apelanta/recurenta a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel și indicațiile date de instanța de apel din 27 septembrie 2018, însă într-un mod nejustificat, având la dispoziție 10 zile, acesta nu a întreprins careva acțiuni care ar dovedi intenția de a executa indicațiile date de instanța de apel.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că Jana Guțu, fiind conștientă că a depus la 25 aprilie 2018 doar cererea de apel, fără anexarea dovezii de plată a taxei de stat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceasta.

La acest capitol se va remarca și faptul că Jana Guțu din data depunerii apelului nemotivat și până la data restituirii acestuia, a avut termen real și suficient pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime.

Or, art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, prevede că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă, iar în conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de drepturi, dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Respectiv, Jana Guțu, întru respectarea normelor de drept procedural citate, urma să se folosească cu bună-credință de drepturile procedurale, în sensul respectării termenului de procedură stabilit de instanța de apel. Or, neexecutarea nemotivată în termen a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Totodată, potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte., iar potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs precizează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

Pornind de la cele menționate supra, coroborate cu probele administrate la dosar, instanța de recurs consideră întemeiată poziția instanței de apel referitoare la faptul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierea din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și prin urmare, corect a dispus restituirea cererii de apel cu documentele anexate depusă de Jana Guțu, și respinge argumentele recurente invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate și pur declarative.

Față de cele ce preced și având în vedere că instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel cu documentele anexate, iar recurenta nu a indicat careva argumente privind netemeinicia acesteia, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Jana Guțu.

Se menține încheierea din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de către Vladimir Cazacu împotriva Janei Guțu, cu privire la exercitarea dreptului de gaj, transmiterea în posesie a bunului ipotecat, evacuarea forțată a Janei Guțu cu toți membrii familiei, încasarea penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan